ކިންގ ކޮބްރާ

ޝާކިރު

ހަރުފަތަލާ ބިރު ޒަމާނުފެށިގެން އަދި މިއަދުވެސް ބައެއް މީހުން އަޅުކަންކޮށް އުޅޭ ޝުޢޫރެކެވެ. ހަރުފަތަލާ މިވަގުތު ދުނިޔޭގައި އުޅޭ އެންމެ ދުވަސްވީ ޖަނަވާރުތަކުގެ ތެރޭގައި އެވެ. ތާރީޚީ ގޮތުން ޖެހިސަލާސްކަރުމުގެ މިސޫރަތުގައިވެސް ބެލިފައިވެއެވެ. މި ސޫރަ އެނގިފައިވަނީ "ހަރުފަ" ގެ ނަމުންނެވެ. ހަރުފަ ތަފާތު ދަރިފަސްކުރާ ގޮތަކަށް ވަރަށް ބައި ފައިވެއެވެ. 14 ނުވަތަ 15 ދަރިބާރުގެ 2400 ވަރަކަށް ހަރުފަ އުޅެއެވެ. މިސޫފިގެ ދަރިފަސްކުރު ބައިފައިވާ ހަމަހަމަ އޮޅުވާލުން ނޫނެވެ. ބައެއް ދަރިބާރުގައި އެންމެ ވަރަށްގަދަ ހަރުފަ އުޅޭއިރު އަނެއް ދަރިބާރުގައި ވަރަށް ގިނަ ވަރަށްގަދަ ފެއެވެ. ދުނިޔޭގެ އެތަން މިތަނުގައި ވިހައިގެ ބިރުވެރިކަމާއި، އަސަރުއެނދު 1500 ވަރަކަށް ހަރުފައުޅެއެވެ. މި ސޫފިތައް ދަރިއުޅޭ ބިމުގައި ހަރުގަނޑުތަކާއި ގަސްގަހުގައި އަދި ފެންފެންގަނޑުގައެވެ.

ކިންގ ކޮބްރާ

ކިންގ ކޮބްރާ އާންމުކޮށް ދަރިއުޅެނީ ތޮއްޓުގިނި ތަންތަނުގައެވެ. ހަރުފަ މީހުން ދަރިއުޅޭ ހިސާބަށް އަންނަން ދިމާވަނީ އެސޮރު ދަރިއުޅޭ މާހައުލަށް އިންސާނުންގެ ފުރުން ލިބޭގެއްލުމުގެ ސަބަބުންނެވެ. ކިންގ ކޮބްރާ ދަރިއުޅެނީ 90 - 120 ޖެހޭ ފުރާނައިބާއޭ ދުވުމުގެ ފިޔަވަޅުމުންގައެވެ. އެހެންނަމަވެސް އެއަށްވުރެ ފިޔަތޮއްތޮނގައި ދަރިއުޅުމުގެ ގޮބިލާކަން މިސޫތުފަތް ލިބިގެންވެއެވެ. ކިންގކޮބްރާ ކައިއުޅޭ ތަކެތީގެ ތެރޭގައި އެހެންބާވަތްތަކުގެ ހަރުފަޔާއި ފިނިފަރުސާއާއި މީދާއާއި ކުދިކުދި ދޫންޏާއި މިފަދަ ބާވަތްތައް ހިމެނެއެވެ.

ކިންގކޮބްރާއަކީ ރާގަނޑޭހެޔޮ ދޫވާރު ބޭނުން ހަރަކާތްތެރިވެ އުޅޭ އެއްޗެކެވެ. މިއީ ރޭގަ ފުރުން މާރަނގަޑު ސޫތްފުއްދުނެވެ. ނަމަވެސް އެހެނިހެން ދަރިތަކެތީގެ ހަނދަނޑުން ބޮޑުކަރާ ހުރު ފުންމުގެ ގޮބިލަކާއި މިދަރިކާ އެއްފަދައިން ވައިބޮޑުކަން އިހުސާސްކުރުމުގެ ގޮބިލަކަން މިސޫތްފުރަތް ލިބިގެންވެއެވެ. މިސޫފިގެ ދޮރުގެ ކުރިވަސް ދެކަފު ވެފައެވެ. މިސޫފި ވަސްދެނެގަތުމަށް ދުލުންނެވެ. ހަރުފަ ހިނދުހިނދުކޮޅާ ދޫ ބޭރަށް ނެރެނީ މިސަބަބަށްޓަކައެވެ.

ކިންގކޮބްރާ ދަރިމަތިވާ އުސްމިނަކީ 3.5 – 4 އަހަރާއި ދެމެދެވެ. މިސޫފި ބިސްއަޅަނީ ބިމުގައި ހުސްކޮށްގެންނެވެ. ހުސްކޮށްނެގީ މިގެ އަންހެންސޫރެވެ. ބިސްއަޅާ ފަހަރަކު 20 – 50 އާ ދެމެދުގެ އަދަދަކަށް ބިސްއަޅައެވެ. އާންމުކޮށް އަޅައި 40 ބިހެވެ. ބިސްފިލުވާ ވަގުތު 2.5 މަހުންނެވެ. ބިސްފިލާއިރު މިސޫފީގެ ދިގުމިނަކީ ގާތްގަނޑަކަށް ދެ ފޫޓެވެ. ކިންގކޮބްރާ 16 – 18 ފޫޓަށް ދިގުވެއެވެ. މިސޫފީގެ އެވްރެޖް ދިގުމިނަކީ 13.5 ފޫޓެވެ. ބަރުދަނަކީ 13 – 18 ރާތަލެވެ. މިސޫފީގެ އުމުރަކީ ގާތްގަނޑަކަށް 20

އަހަރެވެ. މިސޫފީގެ ގަރުދަނުގެ ފިނަހަރުފައިގެ ކުލައަކީ ކަޅު ކުލައެވެ. ހުދު ނުވަތަ ރީނދޫ ކުލައިން ހުރަހަށް ގަދިކަނޑާފައި ހުންނާނެއެވެ. މިފައްތަރުގެ ޖުވާން ސޫފީގެ ކުލައަކީ އޮލިވް، ބްރައުންސް ކުލައެވެ. ނުވަތަ ރީނދޫ ފަހުކުލައެވެ.

ކޮބްރާ – ބޮޑެތި ޒަނަވާރުތަކުން ވާވް – ބޮޑެތި ޒަނަވާރަކަށް ވިހަލުމުން ވިހައިގެ އަސަރުކޮށްދެން ވިހަވާއިރު މަރުވާލެއް އަވަހެވެ. އިންސާނުންގެ ގައިން ހަރުފަ ވިހަލާތާ ދިނަވެގެން ވިއްސަކަށް މިނެއްޓަށްވުރެ އަވަހަށް ވިހައިގެ އަސަރު އިންސާނުނަށް ކުރެއެވެ.

ކިންގް ކޮބްރާ ނޫނަސް ވިހަލާ ހަރުފައިގެ ބާވަތްތަކަށް ހުރެއެވެ. ހަރުފަ ދަތްއަޅާ އެއްޗެއްގެ ހަރިގަނޑުގެ ތެރެއަށް އެހެނިހެން ހަރުފައަށްވުރެ ދިނަވިހަ އެއްފަހަރާ މިސޯފި ފުރުވާލައެވެ. އެންމެ ގެރަހިގެ ހަރުފައެއް ދަރިމަތިވާ އުމުރުގެ ހަރުފައެއްކަމަށް އޭގައި އެކުލާވާ ވިހައިގައި ހުންނަ ޒަހަރުގެ މިންވަރު އެއްވަރެވެ. ނަމަވެސް ދަރިމަތިވާ އުމުރުގެ ހަރުފައިގައި އުފެއްދާ ވިހައިގެ މިންވަރު އިތުރުވާނެއެވެ.

ހަރުފަ ސިކާރަކުރާއިރު ކުއްލިކަން ދިނައިރުތަކުން ނަގާނެއެވެ. އަދި ސިކާރަ ކަނި އޮތުގަތުމަށެވެ. މިގޮތަށް ކުއްލިކަށްބެހުން ކާއެއް މިސޯފީގެ އަނގައަށް ހެޔޮވަރުކުރުމަށްބޭނުމި ކާގެ ދަތްތެރި ނައްޓާލާލެވެ. ހަރުފައިގެ ހަރިގަނޑުގެ ތެރެއަށް ކާއެއް ވެދެވޭނެދާއިރު ހަރުފައިގެ ހަރިގަނޑުގައި އުފައްދާ ވަރުގަދަ އެސިޑަކުން އެއްޗެއް ކުދިކުދިކޮށް ހަޖަމުކުރަމުން ގެންދެއެވެ. ކޮބްރާ ވިހަލުމުން ބޭއަސްބުރާ ފަސްބައިކުރުމާއި ނިއުރޮޓޮކްސިކަލް އަދި ނިއުރޯ މަސްކިއުލާ ނިޝާނުތައް ފާޅުވާނެއެވެ. ގައިގެ ވަރުދެރަވެ ނާޅާ ނުލެވި ހާސްވެ މަޑުމަޑުންގޮސް މަރުވެދެއެވެ.

ކިންގް ކޮބްރާގެ ބޮލުގަވެފައި ފަޔިވާނެއެވެ. ނާފަތާއި އަނގަ ފުޅާވެފައިވާނެއެވެ. ހަރުގަނޑު ހިމަވެފައި ދުލާފަހިވާނެއެވެ. މިސޯޓްޖަހަށް ދުޝްމަނުންގެ ހަމަލައިން ސަލާމަތްވުމަށްޓަކައި ނިވަލާއްގެ ގޮތުގައި ކަރުގެ ތިރިން ފުރިގެން މައްޗަށް މަކަނަށް ފުއްޕާލާ 6 – 8 އިންޗި ތިރިއަށް ބޮލުދަށުކޮށްލާފައި ގާބިލުކަން ލިބިގެންވެއެވެ. ސްޕިޓިން ކޮބްރާ މަކަނަށް ކަރުފުއްޕާލާ ކިންގްކޮބްރާއަށްވުރެ ބޮޑުވާނެއެވެ. ކިންގް ކޮބްރާއަށް ހުރޫބު މިހާރުގެ ތުލަށް ބަލާލާވަރަށް އެސޯފީގެ ހަރިގަނޑު ކޮޅަށް ނަގައި ތެދަށް ހިފަހައްޓާލުމުގެ ގާބިލުކަން ލިބިގެންވެއެވެ.

ސްޕިޓިން ކޮބްރާ އަށް އޭގެ ވިހަކުޅު 12-15 ފޫޓުގެ ދުރުމިނަށް ވަރަށް ބާރަށް އަދި އެހާމެ ސީދާކޮށް ފުންމާލުމުގެ ގާބިލުކަން ލިބިގެން ވެއެވެ. މި ހަރުފަ ކުޅުޖަހަނީ އެސޯފީ ސިކާރަކުރާއެއްޗީގެ ލޯތަށެވެ. ސިކާރަކުރެވޭއެއްޗީގެ ލޯތަށް ކުޅުދިއުމާއެކު ކުޅުގެ ވިހައިން އެސޯރުގެލާ ވަގުތީ އަނދިރި ވެއެވެ. އެވަގުތު ހަރުފަ ސިކާރައިގައި ދަތްއަޅާ ވިހަކަންތައްގެން މަރާލައެވެ.

ކިންގްކޮބްރާ މަސްކުއްމަހާއި ބޯސްފިހިކަމަށް މަރާއެވެ. މިސަބަބުތަކާހުރެ ކިންގްކޮބްރާގެ ބައެއް ދަރިފަސްކުޅުވަނީ މުޅިންނެތި ގޮސް ފައެވެ. (ނިމުނީ)